

Landbasert mineralutvinning – lokal verdiskaping og bærekraftig utvinning

Norge har store verdier i naturressurser som mineraler, kraftproduksjon og havbruk, samt næringer som er avhengige av arbeidsinnvandring. Likevel ser vi en skjev fordeling av inntektene fra disse verdiskapende aktivitetene lokalt og nasjonalt.

I Norge har vi store forekomster av verdifulle mineralressurser som kan spille en nøkkelrolle i den grønne omstillingen, og vi må sikre lokal innflytelse slik at kommunene og grunneierne får en reell andel av verdiene som skapes. Rogaland Høyre mener at kommunene skal ha en reell styringsrolle og sammen med grunneierne få en tydelig økonomisk gevinst av virksomheten og at landbasert mineralutvinning skal gjennomføres med respekt for lokalsamfunn, miljø og naturressurser.

Videre er det urimelig at kommuner som legger til rette for verdiskaping gjennom arbeidsinnvandring, ikke får en del av de skatteinntektene som staten henter inn. En slik omfordeling vil sikre at kommunene kan fortsette å tilby gode tjenester til alle innbyggere, inkludert utenlandske arbeidere som bidrar til lokalt næringsliv og verdiskaping. På samme måte som kraft- og havbrukskommuner får en del av inntektene fra ressursene som utvinnes lokalt, bør kommuner med mange utenlandske arbeidere få en større andel av skatteinntektene fra arbeidsinnvandring. Rogaland Høyre mener det er avgjørende at kommunene sikres en rettmessig andel av inntektene fra ressursutnyttelse og arbeidsinnvandring.

Rogaland Høyre vil derfor arbeide for:

1. Utvinningsavgift/produksjonsavgift for landbasert mineralutvinning

- Kommunene må få en direkte andel av inntektene fra landbasert mineralutvinning, tilsvarende ordningene for kraft og havbruk, eventuelt gjennom etablering av minerefond.
- Det må innføres en lovfestet produksjonsavgift/utvinningsavgift som sikrer at kommunene får kompensasjon for ressursuttak og miljøbelastning.

2. Bærekraftig utbygging og lokal verdiskaping

- Strengt miljøkrav og rehabilitering av naturområder etter endt drift må være en forutsetning for landbasert mineralutvinning.
- Kommunene må ha en reell medbestemmelse i utbyggingsprosesser gjennom styrking av Plan- og bygningsloven.
- Mineralutvinning skal bidra til lokal sysselsetting og kompetanseheving gjennom samarbeid med næringsliv og utdanningsinstitusjoner.

3. Økt andel av skatteinntekter fra arbeidsinnvandring

- Kommuner med mange utenlandske arbeidere må få en større andel fra skattlegging av utenlandske arbeidere. Det inkluderer både de som er underlagt kildeskatt ordningen og de som skattlegges ordinært. Kommunene har ansvar for å levere velferdstjenester til alle som oppholder seg i kommunen, uavhengig av nasjonalitet. Det er derfor urimelig at staten skal beholde hele inntekten fra kildeskatten.
- Det må gjennomføres endringer i skattesystemet som sikrer at en del av kildeskatten går til kommunene. En fast prosentandel av kildeskatten bør fordeles til den kommunen der

arbeidstakeren har sitt opphold og arbeid. Dette vil sikre at kommunene får kompensasjon og insentiver for verdiskaping.

- Legge til rette for et mer rettferdig skattesystem som gir bedre samsvar mellom kommunenes utgifter og inntekter.